

ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 1 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар

Пән: Алмалы- салмалы протездердеу

Пән коды: **ASP-4302**

Білім бағдарламасы «6B10103- «Стоматология»

Оқу сағаттарының/кредиттердің көлемі: **150 сағат / 5 кредит**

Оқу курсы және семестр: **4, VIII**

Тәжірибелік (семинарлық) сабактар:35 сағат

2023-2024 оқу жылы
Шымкент

ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 2 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар "Алмалы- салмалы протездердеу" пәнінің жұмыс бағдарламасына (силлабус) сәйкес әзірленді және кафедра отырысында талқыланды

Хаттама № 11 « 06 » 06 2023 ж
 Кафедра менгерушісі м.ғ.д., м.а. доцент А.Б.Шукпаров

ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 3 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

№1 Сабак

Тақырыбы: Алмалы-салмалы протездерге кіріспе. Протездер түрлері, доғалы және жартылай пластиналы протездердің құрылымдық элементтерінің сипаттамасы.

2. Максаты: Алмалы-салмалы пластиналы протездің элементтері, олардың тағайындалуы және сипаттамасы.

1. Сабак студенттердің бастапқы білім деңгейін тексеруден басталады, ол үшін тест тапсырмалары анкеталық немесе компьютерлік нысандарда қолданылады.

Осылан кейін мұғалім түсіну қыны мәселелерді қысқаша түсіндіруге кіріседі.

Бұдан әрі оқытушының бақылауымен өздік жұмыс үшін уақыт беріледі (материалды(фото,суреттер муляждарын) пайдалана отырып қайталау, рентген суреттерін оқу, сурет салу және т. б.).

Содан кейін фотосуреттер, суреттер мен муляждарды пайдалана отырып, барлық студенттерге ауызша сұрау, дәріс материалдарын сұрау арқылы ағымдағы тақырыпты менгеруді толық бақылау жүргізіледі.

Сабактың соңғы бөлігінде студенттердің өнімді белсенділігін (тақырыпты талдаудағы белсенділік, толықтырулардың дұрыстығы және т.б.) ескере отырып, сабактың барлық кезеңдері бойынша қорытынды бағалау жүргізіледі, содан кейін оқытушы маңызды сұрақтарға назар аудара отырып, материалды зерттеудің қысқаша алгоритмдерін, аппарат көздерінің сипаттамасын бере отырып, келесі сабакқа дайындалу үшін негізгі нұсқаулар береді.

3. Оқу міндеттері: Студент білуі тіис:

- а) Протездер түрлері
- б) доғалы және жартылай пластиналы протездердің құрылымдық элементтерінің сипаттамасы.

Істей білу:

- а) Шағым және анамнез жинау ;
- б) қалып алу
- в) доғалы және жартылай пластиналы протездердің клинико- зертханалық кезеңдерін білу

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Алмалы-салмалы пластиналы протездер дегеніміз не?
2. Науқасты негізгі және қосымша зерттеу әдістері
3. Алмалы-салмалы пластиналы протездің элементтері қандай?

5. Оқыту және оқыту әдістері / технологиялары: тақырыпты талқылау,презентация PowerPoint

6. Бағалау әдістері / технологиялары: ауызша сұрау, тестілеу

7. Әдебиет: 1. Дәріс материалы.

2. Пропедевтикалық стоматология. Оқулық Базикян Э. А. және т. б.; Под ред. қара Базикяна Э. А., о. О. Янушевича. - "ГЭОТАР - Медиа" - 2016.- 640 Б.

Қосымша:

ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 4 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

3. Жедел дентстрия. Оқу құралы Базикян Э.А. және т. б.; ред. Е. А. Базикян. - "ГЭОТАР – Медиа" - 2017. -112 Б.

8. Контроль: Тесттер :

1 Әрбір тіс техникінің жұмыс орнының көлемі кемдегенде болу керек:

А) 13 м.кв.

Б) 1 м.кв.

В) 2 м.кв.

Г) 0,5 м.кв.

Д) 20000 м.кв.

2 Тіс техникінің жұмыс орнының көлемі:

А) 4 м.кв.

Б) 0,5 м.кв.

В) 0,1 м.кв.

Г) 30 м.кв.

Д) 260 м.кв.

3 Тістехникалық лабораторияда болу керек:

А) негізгі және қосымша құрылымдар

Б) тек ғана қосымша құрылымдар

В) ешқандай бөліністер болмайды

Г) тек ғана негізгі құрылымдар

Д) хирургиялық кабинетпен бірлескен негізгі құрылым

4 Тістің оң және сол жақта жататындығын айыратын тіс белгілер:

А) тіс сауытының вестибулярлы бетінің қисықтық белгісі

Б) вестибулярлы төмпешігімен урттық бөлігінің белгісі

В) тіс сауытының оральді бетінің қисықтық белгісі

Г) тіс сауытының экваторлық бетінің қисқтық белгісі

Д) экваторлық беті мен бурышының қисықтық белгісі

5 Мұсін модел құюға арналған өндірістік бөлме бұл:

А) гипстеу

Б) дәнекерлеу

В) құю

Г) тегістейтін

Д) полимеризационнаялық

6 Штампалған конструкцияны дәнекерлейтін өндірістік бөлме бұл:

А) дәнекерлеу

Б) құю

В) гипстеу

Г) тегістейтін

Д) полимеризациялық

7 Протезді соңғы лабораториялық кезеңде өндейтін өндірістік бөлме бұл:

А) құю

Б) дәнекерлеу

В) гипстеу

Г) тегістейтін

Д) полимеризациялық

8 Протезді қайнатуға арналған өндірістік бөлме бұл:

А) құю

OÝTÝSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 5 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

Б)гипсотеу

В)тегистеу

Г)полимеризациялық

9 Дәрігер және тіс техникінің Рузудинову С.Р. бойынша қатынасы болу керек:

А)0:2,0

Б)1,0:1,0

В)0,5:101

Г)1,5:2,0

Д)2,0:3,0

10 Протез композициясын балауыздан металлға айналдыратын тіс техникалық лабораторияның өндісітік бөлмесі:

А)құю бөлмесі

Б)тегістейтін бөлме

В)полимеризациялық бөлме

Г)дәнекерлеу бөлмесі

Д)жұмыс бөлмесі

11 Протез композициясын балауыздан пласмассаға айналдыратын тіс техникалық лабораторияның өндірістік бөлмесі аталады:

А)полимеризациялық бөлме

Б)тегістейтін бөлме

В)құю бөлмесі

Г)дәнекерлеу бөлмесі

Д)жұмыс бөлмесі

12 Жоғарғы жақтың құрек тістерін мүсіндеу кезінде кесу қырына қалыптастырады:

А)медиальді бұрыш өткір, дистальді бұрыш өткір емес

Б)екі бұрышы да өткір болу керек

В)медиальды өткір емес, дистальді өткір

Г)тік - медиальді және дистальді бұрыш

Д)екі бұрышы да өткір емес болу керек

13 Төменгі жақтың құрек тістерін мүсіндеу кезінде оральді бетіне міндетті түрде қалыптастыру керек:

А)тіс төмпешігі, тіс мойыны мен оның асты кіріңкі

Б)төмпешіксіз, тек ғана кіріңкілік

В)тіс төмпешігінсіз, тіс мойынын

Г)оральді беті жалпақ жасалынады

Д)тек ғана тістік төмпешік

14 Жоғары жақтың құрек тістерінің айырмашылық ерекшеліктері:

А)оральді (таңдайлық) беті дөңгелектенген үшымен үшбұрышты формаға ие, қыраттары шектелген, мойын бөлігімен байланысып және төмпешік құрайды

Б)тіс мойынының аз негізімен, сауыттың формасы куб, үшбұрыш, трапеция тәрізді болу мүмкін

В)тіс мойынының көп негізімен, сауыттың формасы куб, үшбұрыш, трапеция тәрізді болу мүмкін

Г)сауыттың бүйір жағы клина тәрізді формалы, оральді және вестибулярлы контур шығынды

Д)вестибулярлы бетінің сәл қалындауымен мойыны шығынды пішінде

15 Фронтальді тістердегі келесі түзілістер сілемейлі қабаттың жарақатын ескерте отырып, тамақ қалдықтарын қызыл иек жиегнен апарады

А)алдыңғы тістердің вестибулярлы бетінің шығындылығы

OÝTÝSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 6 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

- Б)тіс төмпешігі және оральді бетінің шығынқылығы
 В)тіс экваторы және оральді бетінің шығынқылығы
 Г)вестибулярлы бетінің вертикальді шығынқылығы
 Д)оральді бетінің вертикальді шығынқылығы

Ауызша сауалнамаға арналған сұрақтар:

1. Тістің дамуы. Тістердің пішіні, орналасуы мен санының негізгі ауытқулары.
2. Тістер: көрсету; құрылымның бөліктері мен бөлшектерін сипаттау, жіктеу; анатомиялық терминологияны қолдану. Тіс белгілері.
3. Инсекторлар: көрсету; анатомиялық терминологияны қолдана отырып, құрылымның бөліктері мен бөлшектерін сипаттау; қанмен қамтамасыз ету; иннервация.
4. Қабыршақтар: көрсету; анатомиялық терминологияны қолдана отырып, құрылымның бөліктері мен бөлшектерін сипаттау; қанмен қамтамасыз ету; иннервация.
5. Кіші молярлар: көрсету; анатомиялық терминологияны қолдана отырып, құрылымның бөліктері мен бөлшектерін сипаттау; қанмен қамтамасыз ету; иннервация.
6. Үлкен молярлар: көрсету; анатомиялық терминологияны қолдана отырып, құрылымның бөліктері мен бөлшектерін сипаттау; қанмен қамтамасыз ету; иннервация.
7. Тіс-жақ сегменттері: көрсету; анатомиялық терминологияны қолдана отырып, құрылымның бөліктері мен бөлшектерін сипаттау; қанмен қамтамасыз ету; иннервация.
8. Тұбір тістерінің мұрын қуысымен, жоғарғы жақ қуысымен және төменгі жақ каналымен арақатынасы: көрсету; анатомиялық терминологияны пайдалана отырып, құрылымның бөліктері мен бөлшектерін сипаттау.
9. Сұт тістері: анатомиялық терминологияны қолдана отырып, құрылымның бөліктері мен бөлшектерін сипаттаңыз; қанмен қамтамасыз ету; иннервация.
10. Tіс: атып шығу мерзімі.

Сабакты бағалау:

Бақылау форма лы	Баға	Бағалау критериялары
Ауызша сұрау	Өте жақсы A (4,0;95-100%) A-(3,67;90-94%)	Егер студент тақырыпты үздік біліп, басқа да тақырыптар мен, тараулармен, ұтымды байланыстырып, ешбір қателіксіз жауап берсе қойылады
	Жақсы B+(3,33;85-89%) B-(2,67; 75-79%) C+(2,33;70-74%)	Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, айтарлықтай қате жібермей, ал қателіктерін дер кезінде түзетіп, тапсырмаларды дұрыс орындаса қойылады. Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, болар болмас қателіктерге бой алдыrsa, бі ақ оқытушы көмегімен түзете алса, тапсырмаларды қындықпен орындаса қойылады
	Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) D+(1,33;55-59%) D(1,0; 50-54%)	Егер студент тақырыпты толық игере алмай, айтарлықтай қателіктерге бой алдыrsa, бірақ оқытушы көмегімен оларды түзете алса қойылады. Тапсырмалардың тең жартысын ғана дұрыс орындаиды.

	Қанағаттанарлықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	Егер студент тақырыпты шала игеріп, өз бетінше дұрыс жауап бере алмай қиналыш, тек оқытушының көмегімен ғана жауап берсе; тапсырмалардың тек 1/3 бөлігін орындаса қойылады
--	---	--

Тест тапсырмаларын орындау

Бақылау түрі	Баға	Бағалау критерийі
Тесттік тапсырмаларды орындау	Өте жақсы A (4,0;95-100%) A-(3,67;90-94%)	90-100 % дұрыс жауап
	Жақсы B+(3,33;85-89%) B-(2,67; 75-79%) C+(2,33;70-74%)	75-89 % дұрыс жауап
	Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) D+(1,33;55-59%) D(1,0; 50-54%)	50-74% дұрыс жауап
	Қанағаттанарлықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	50% -дан төмен дұрыс жауап

№2 Сабак

1. Тақырыбы: Алмалы-салмалы протездерде қосалқы тіндер және тістердің толығымен болмауы кезінде протездің жіктелуі

2. Мақсаты: Студенттерге жақ атрофиясының жіктелуі, тіс мүшелерінің толық жоғалуымен жоғарғы және төменгі жақтың альвеолярлы өсінділерінің шырышты қабығының сәйкестігі туралы түсінік беру;

Сабак студенттердің бастанқы білім деңгейін тексеруден басталады, ол үшін тест тапсырмалары анкеталық немесе компьютерлік нысандарда қолданылады.

Осыдан кейін мұғалім түсіну қыын мәселелерді қысқаша түсіндіруге кіріседі.

Бұдан әрі оқытушының бақылауымен өздік жұмыс үшін уақыт беріледі

(материалды(фото,суреттер муляждарын) пайдалана отырып қайталау, рентген суреттерін оқу, сурет салу және т. б.).

Содан кейін фотосуреттер, суреттер мен муляждарды пайдалана отырып, барлық студенттерге ауызша сұрау, дәріс материалдарын сұрау арқылы ағымдағы тақырыпты менгеруді толық бақылау жүргізіледі.

Сабактың соңғы бөлігінде студенттердің өнімді белсенділігін (тақырыпты талдаудағы белсенділік, толықтырулардың дұрыстығы және т.б.) ескере отырып, сабактың барлық кезеңдері бойынша қорытынды бағалау жүргізіледі, содан кейін оқытушы маңызды сұраптарға назар аудара отырып, материалды зерттеудің қысқаша алгоритмдерін, ақпарат көздерінің сипаттамасын бере отырып, келесі сабакқа дайындалу үшін негізгі нұсқаулар береді.

OÝTÝSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 8 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

3. Оқу міндеттері: Студент білуі тіис:

- а) жақ атрофиясының жіктелуі
- б) алмалы-салмалы протездерде қосалқы тіндер мен тістердің толық болмауы кезіндегі жіктелуі
- в) тіс ағзалары толық жоғалған кезде жоғарғы және төменгі жақтың альвеолярлы өсінділерінің шырышты қабығының сәйкестігі

Істей білу:

- а) жоғарғы және төменгі жақтың альвеолярлы өсінділерінің шырышты қабығын тексере білу
- б) алмалы-салмалы протездерде көмекші тіндер мен тістердің толық болмауы кезіндегі жіктелімдерді ажырату

4. Тақырыптың негізгі суралтары:

1. Жақ атрофиясының жіктелуі қандай?

2. Алмалы-салмалы протездерде қосалқы тіндер мен тістер толық болмаған кезде алмалы-салмалы протездерге көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштері қандай?

3. Тіс ағзалары толық жоғалған кезде жоғарғы және төменгі жақтың альвеолярлы өсінділерінің шырышты қабығының сәйкестігі?

5. Оқыту және оқыту әдістері / технологиялары: тақырыпты талқылау, презентация PowerPoint

6. Бағалау әдістері / технологиялары: ауызша сұрау, жағдайлық есептерді шешу.

7. Әдебиет: 1. Дәріс материалы.

2. Сәулелі диагностика: оқулық / ред. Г.Е.Труфанов; жауапты ред. А.Қ.Ахметбаева.-М.ГЭОТАР-Медиа, 2014.-576 б.

3. Хамзин Ә.Сәулелік диагностика.-Алматы:Эверо, 2 кітап:Ас қорыту жүiesі мүшелерінің қалыпты көрінісі және аурулардың рентгенологиялық негіздері. -2010

Контроль: Тесты:

1. Альвеолярлы бөліктері біркелкі атрофияға ұшыраған төменгі жақ қандай түрге жатады, бұлшықет орындары альвеолярлы жотаның деңгейінде орналасқан?

А) бірінші түрі

Б) екінші түрі

В) үшінші түрі

Г) төртінші түрі

2. Клапан аймағы:

А) өтпелі қатпарлар күмбезі бойынша ауыз қуысындағы сілемейлі қабық

Б) аралық лонның шырышты қабығының аймағы

В) дөңгелек клапанды жасауды қамтамасыз ететін қабық бөлігі.

3. Науқастарды ортопедиялық емдеуге арнайы хирургиялық дайындау

А) протездеу үшін жарамсыз тамырлар мен тістерді алып тастау

Б) өтпелі қатпарлар бойынша тыртықтарды жою

В) периостеум имплантантын енгізу

Г) ауыздың кіреберісін тереңдету

Д) тіссіз альвеолярлы бөліктің пластикасы

Е) бәрі дұрыс

4. Бойлық орналасқан және аздал қысыммен оңай жылжитын шырышты қабықтың жылжымалы сымдары:

А) Суппле бойынша 1 сынып

Б) Суппле бойынша 2-сынып

ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 9 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

B) Суппле бойынша 3-сынып

Г) Суппле бойынша 4-сынып.

5. Шредер классификациясында

А) тіссіз төменгі жақтың атрофиясының бес түрі

Б) тіссіз төменгі жақтың атрофиясының үш түрі

В) тіссіз жогарғы жақтың атрофиясының үш түрі

6. Алдыңғы бөлімдегі жогарғы жақтың альвеолярлы процесінің шамалы атрофиясы және бүйірлік бөлімдердегі маңызды атрофия тән белгілер болып табылады

А) Келлердің бірінші түрі бойынша жақ атрофиясы 18

Б) Шредердің екінші түрі бойынша жақтың атрофиясы

В) оксманның төртінші түрі бойынша жақ атрофиясы

Г) дойниковтың төртінші түрі бойынша жақ атрофиясы

7. Е. и. Гаврилов кең тамырлы өрістері бар қатты таңдайдын шырышты қабығының аймақтары

А) амортизациялық аймақтар

Б) буферлік аймақтар

В) тамыр аймақтары

8. Тістердің толық жоғалуымен макиллярлы болжамның морфологиялық белгілері

А) тегістелуі мүмкін

Б) толық сақталады

В) бәрі дұрыс

9. Бұлшық еттерді жабатын және соңғысының жиырылуымен қозгалатын шырышты қабық дәп аталауды

А) белсенді жылжымалы

Б) пассивті-жылжымалы

В) бейтарап

Г) клапанды аймақ

10. Статистикаға сәйкес, 60 жастан асқан адамдарда тістің толық болмауы кездеседі

А) олардың 15% - ында

Б) оның 25%

В) олардың 40%

Г) олардың 50%

Сабакты бағалау:

Ауызша сұрау

Бақылау форма	Баға	Бағалау критериялары
Ауызша сұрау	Θте жақсы А (4,0;95-100%) А-(3,67;90-94%)	Егер студент тақырыпты үздік біліп, басқа да тақырыптар мен, тараулармен, ұтымды байланыстырып, ешбір қателіксіз жауап берсе қойылады
	Жақсы В+(3,33;85-89%) В-(2,67; 75-79%) С+(2,33;70-74%)	Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, айтарлықтай қате жібермей, ал қателіктерін дер кезінде түзетіп, тапсырмаларды дұрыс орындаса қойылады Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, болар болмас қателіктерге бой алдыrsa, бі ақ оқытуушы көмегімен түзете алса, тапсырмаларды қындықпен орындаса қойылады

ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	044-45/ 1 беттің 10 беті

	Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) Д+(1,33;55-59%) Д(1,0; 50-54%)	Егер студент тақырыпты толық игере алмай, айтарлықтай қателіктеге бой алдыrsa, бірақ оқытушы көмегімен оларды түзете алса қойылады. Тапсырмалардың тәң жартысын ғана дұрыс орындаиды.
	Қанағаттанарлықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	Егер студент тақырыпты шала игеріп, өз бетінше дұрыс жауап берे алмай қиналып, тек оқытушының көмегімен ғана жауап берсе; тапсырмалардың тек 1/3 бөлігін орындаса қойылады

№3 Сабак

1. Тақырбы: Параллелометр принциптері, кіріспе, экваторлық желісі, негізгі ұғымдары

2. Мақсаты: Параллелометрия аспабында кламмер орнын анықтау әдістері.

Сабак студенттердің бастанқы білім деңгейін тексеруден басталады, ол үшін тест тапсырмалары анкеталық немесе компьютерлік нысандарда қолданылады.

Осыдан кейін мұғалім түсіну қыын мәселелерді қысқаша түсіндіруге кіріседі.

Бұдан әрі оқытушының бақылауымен өздік жұмыс үшін уақыт беріледі

(материалды(фото,суреттер муляждарын) пайдалана отырып қайталау, рентген суреттерін оку, сурет салу және т. б.).

Содан кейін фотосуреттер, суреттер мен муляждарды пайдалана отырып, барлық студенттерге ауызша сұрау, дәріс материалдарын сұрау арқылы ағымдағы тақырыпты менгеруді толық бақылау жүргізіледі.

Сабактың соңғы бөлігінде студенттердің өнімді белсенділігін (тақырыпты талдаудағы белсенділік, толықтырулардың дұрыстығы және т.б.) ескере отырып, сабактың барлық кезеңдері бойынша қорытынды бағалау жүргізіледі, содан кейін оқытушы маңызды сұрақтарға назар аудара отырып, материалды зерттеудің қысқаша алгоритмдерін, ақпарат көздерінің сипаттамасын бере отырып, келесі сабакқа дайындалу үшін негізгі нұсқаулар береді.

3. Оқу міндеттері: Студент білуі тіис:

- а) параллелометр принциптері
- б) Экваторлық сзызық, негізгі ұғымдар
- в) параллелометрдің бөліктері

Істей білу:

- а) параллелометрді қолдану
- б) параллелометрия аспабындағы кламмердің орнын анықтау әдістері.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Параллелометр дегеніміз не?
2. Параллелометр калибрлерінің үш түрі?
3. Параллелометрия әдістері

5. Оқыту және оқыту әдістері / технологиялары: тақырыпты талқылау, презентация PowerPoint

6. Бағалау әдістері / технологиялары: ауызша сұрау, тәжірибелік жұмыс.

7. Әдебиет:

1. Дәріс материалы.
2. Баарт Ж.А. Местная анестезия в стоматологии: пер. с англ./ Ж.А.Баарт, Х.С.Бранд редакторы).- М.: Мед.лит., 2010. – 208 с.
3. Кражан С.Н., Гандылян К.С., Шарипов Е.М., Волков Е.В., Письменова Н.Н. М53 Местное обезболивание и анестезиология в стоматологии: учебное

ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 11 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

пособие./ – Ставрополь: Издательство СтГМУ. – 2014. – 202 с.

8. Контроль:

№1 Тест

Ортопедиялық стоматология клиникасында кешенді тексеруден кейін С, (46 г.) науқасқа бюгель протезін жасау ұсынылды. Емдеу жоспары жасалып, диагностикалық модельдер жасалды. Емдеудің келесі кезеңін атаныз.

- A. * параллелометрдегі модельдерді зерттеу.
- B. доға протезінің модельін жоспарлау.
- C. үлгіні қайталауға дайындау.
- D. модельдің қайталануы
- E. тірек тәждерін жасау.

№2 Тест

Науқас 50 жаста. Төменгі жаққа бюгель протезі жасалды. Тарихтан тістер біртінде жойылып, тамырлар 1,5 ай бұрын алынып тасталғаны анықталды. Тіс формуласы:

17 16 15 14 13 12 21 22 23 24 25 26 27

0 0 0 43 42 41 31 32 33 34 0 0 0

Жағы: қр фронтальном участке синде ортогнатический. 26 тіс пломбаланған, 43,42,32, 33,34 тістер қозғалыссыз, 41,31-1 дәрежелі қозғалғыштық. Науқасқа бюгелді протез жасалады.

Протездің осы дизайнында қандай кламмерді қолданған жөн:

- A. * үздіксіз 43-34 тістері
- B. 43,34 тіске тірек-қымыл аппараты
- C. айналдыру
- D. 41 және 31 тістерге көп буынды
- E. таспа.

№3 Тест

53 науқас протездеу мақсатында жүгінді. Объективті: тіс формуласы

0 0 0 0 14 13 12 1 21 22 23 24 0 0 0

0 0 0 0 43 42 41 31 32 33 0 0 0 38

Қалған тістер Тұрақты. Тістердің тәждері жоғары. Тістердің қалыпты ауытқуларсыз орналасуы. Тістеу ортогнатикалық. Дәрігер бюгель протезін жасау туралы шешім қабылдады. Протездің бюгельді протездің қаңқасының конструкциясына аударылуының алдын алу үшін енгізу қажет пе?

- A. * үздіксіз кламмер.
- B. доғадан палатиналық процесс.
- C. саусақ тәрізді процестер 12 23 тіске.
- D. алдыңғы аймақтағы қосымша доға.
- E. 12,23 тіске окклюзиялық төсемдер.

№4 Тест

4 7 жастағы науқас аралас кламмерлері бар төменгі жаққа арналған тұтас құйылған бюгельді протезді дайындау жоспарлануда. Жұмыс әсерін алу үшін қандай баспа массасы жақсы?

- A. дентафлекс
- B. гипс.
- C. дентафол.
- D. стомальгин.

ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 12 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

E. ортокор.

№5 Тест

Науқас С., 43, бюгельдік протезді қолданған кезде ауырсыну туралы шағыммен клиникаға жүгінді. Объективті: бугель протезінің доғасының орналасуында шырышты қабықтың қабыну аймағы байқалады. Жасанды және табиғи тістердің окклюзиялық қатынасы қалыпты жағдай. Жоғарғы жақта бугель протезінің доғасын қандай қашықтықта орналастыру керек?

A. * шырышты қабықтан 1 мм қорғаңыз.

B. аспанға мықтап жабысыңыз.

C. 3 мм қорғаңыз.

D. шырышты қабықтың рельефін қайталаңыз.

E. орналасуы керек емес. аспанда.

№6 Тест

53 жастағы науқас жоғарғы жақ үшін бюгельді протезді жасайды. Объективті: 14,15,16,17 және 24,25,26,27 тістер жок. Альвеолярные отростки шамалы қарай жан жок, слизистая орта податливая. Тірек қаптамалары жасалып, бедерлер алынды. Протез жасаудың келесі кезеңі қандай?"

A. * модельдерді қую және оларды параллелометрде зерттеу.

B. жақ сүйектерінің орталық арақатынасын анықтау

C. тістеу роликтерімен балауыз негіздерін жасау

D. жеке қасық жасау

E. отқа төзімді модель жасау

№7 Тест

49 жастағы науқас, екі жақты ақауы бар, молярлар мен премолярлар болмаған кезде, 33 және 43-ке тірек-ұстап тұратын кламмерлері бар бугель протезін жасауды жоспарлада отыр.

Аталған тістер бұзылмаған. Эльбрехт типіндегі тұрақты, альвеолярлы жоталар. Тірек тістердің босап кетуіне жол бермеу үшін не істеу керек?

A. * бюгельді протездің конструкциясына көп буынды кламмер енгізу.

B. қолда бар тістерді эстетикалық алынбайтын құрылыммен Шиналау.

C. жанама қысқыштарды қолданыңыз.

D. тікелей қысқыштарды қолданыңыз.

E. окклюзиялық қабаттасулардың ауданын азайту.

№8 Тест

Науқас, 64 Г, Кеннедиге сәйкес 2-ші сыныптағы тіс қатарының ақауы болған кезде жоғарғы жаққа бюгельді протез жасалады. Параллелометриядан кейін тірек тістерінде шекаралық сзықтардың белгіленген түрлері. 24 тісте аралық сзық - 1 типті. Neua жүйесіндегі кламмердің қандай түрі науқасқа көрсетілген?

A. * I түрі

B. IV түрі

C. II түрі

D. III түрі

E. V түрі

№9 Тест

OÝTÝSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 13 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

Науқас. 45 жыл протездеу мақсатында жүгінді. Объективті: тіс қатарының ақауы III сынып I Кеннеди бойынша кіші сыннып, жоқ - 46, 45, 44, 34, 35, 36. Тістеу бекітілген. Тәждер 47.43.33. 37 жоғары, айқын анатомиялық пішіні бар, интактілік. Науқасқа бюгелді протез жасалады. Бұл жағдайда бюгель протезін бекітудің қай жүйесі ең қолайлы?

- A. * Rumpel Арқалық жүйесі
- B. Аттачмендер
- C. Кламмер Роача
- D. үздіксіз кламмер
- E. телескопиялық бекіту жүйесі

№10 Тест

58 жастағы науқас жоғарғы жақтың тістерін жоғалтуға шағымданды. Объективті: тіс формуласы:

8 0 0 0 4 3 2 1 1 2 3 4 0 0 0 0

8 7 6 5 4 3 2 1 1 2 3 4 5 6 7 8

Жоғарғы және төменгі жақ сүйектеріндегі қалған тістер Тұрақты, бұзылмаган. Ереже 84] нормадан ауытқуларсыз. Тістердің анатомиялық пішіні сақталған, экватор айқын, [4 вестибулярлық түрде сәл ауытқиды. Орташа Атрофияның альвеоллярлы процесі тығыз, орташа икемді шырышты қабықпен жабылған. Қатты тандайдың ортаңғы үштен бірінде аздал анықталған торус бар. Тістеу ортогнатикалық. Дәрігер тіс қатарындағы ақауларды бюгелді протезбен жоюға шешім қабылдады. Бұл науқасқа протез дизайнның жоспарлау үшін қандай аппаратты зерттеу керек?

A. * параллелометр.

B. оклюдаторе.

C. ортанатомиялық артикуляция.

Д.жеке артикуляция.

Ауызша сұрау

Бақылау форма ры	Баға	Багалау критериялары
Ауызша сұрау	Өте жақсы A (4,0;95-100%) A-(3,67;90-94%)	Егер студент тақырыпты үздік біліп, басқа да тақырыптар мен, тараулармен, ұтымды байланыстырып, ешбір қателіксіз жауап берсе қойылады
	Жақсы B+(3,33;85-89%) B-(2,67; 75-79%) C+(2,33;70-74%)	Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, айтарлықтай қате жібермей, ал қателіктерін дер кезінде түзетіп, тапсырмаларды дұрыс орындаса қойылады Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, болар болмас қателіктерге бой алдыrsa, бі ақ оқытушы көмегімен түзете алса, тапсырмаларды қындықпен орындаса қойылады
	Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) D+(1,33;55-59%) D(1,0; 50-54%)	Егер студент тақырыпты толық игере алмай, айтарлықтай қателіктерге бой алдыrsa, бірақ оқытушы көмегімен оларды түзете алса қойылады. Тапсырмалардың тең жартысын ғана дұрыс орындаиды.

<p>ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
<p>«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы</p> <p>Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар</p>	<p>044-45/ 1 беттің 14 беті</p>

	<p>Қанағаттанарлықсыз</p> <p>FX (0,5; 25-49%)</p> <p>F (0; 0-24%)</p>	<p>Егер студент тақырыпты шала игеріп, өз бетінше дұрыс жауап бере алмай қиналыш, тек оқытушының көмегімен ғана жауап берсе; тапсырмалардың тек 1/3 бөлігін орындаса қойылады</p>
--	--	---

Бақылау форма сы	Баға	Бағалау критериялары
Практикалық жұмысты орындау	<p>Өте жақсы</p> <p>A (4,0;95-100%)</p> <p>A-(3,67;90-94%)</p>	<p>жұмыс орны манипуляцияларды орындау үшін дайындыққа қойылатын барлық талаптарды сақтай отырып жабдықталады; практикалық іс-кимылдар манипуляцияларды орындау алгоритміне сәйкес дәйекті түрде орындалады; пациент пен медперсоналдың қауіпсіздігіне қойылатын барлық талаптар сақталады; уақыт регламенті сақталады; жұмыс орны санитариялық-эпидемиялық режим талаптарына сәйкес жиналады; іс-кимылдар негізделеді;</p>
	<p>Жақсы</p> <p>B+(3,33;85-89%)</p> <p>B-(2,67; 75-79%)</p> <p>C+(2,33;70-74%)</p>	<p>практикалық манипуляцияларды орындау үшін жұмыс орны толығымен дербес жабдықталмайды; практикалық іс-әрекеттер дәйекті, бірақ сенімсіз орындалады; пациент пен медициналық персоналдың қауіпсіздігіне қойылатын барлық талаптар сақталады; уақыт регламенті бұзылады; жұмыс орны санитариялық-эпидемиялық режимнің талаптарына сәйкес жиналады; барлық іс-әрекеттер оқытушының нақтылау сұрақтарымен негізделеді;</p>
	<p>Қанағаттанарлық</p> <p>C (2,0;65-69%)</p> <p>C-(1,67;60-64%)</p> <p>D+(1,33;55-59%)</p> <p>D(1,0; 50-54%)</p>	<p>практикалық манипуляцияларды орындау үшін жұмыс орны толық жабдықталмаған; оларды орындау дәйектілігі бұзылған; іс-әрекеттер белгісіз, іс-әрекеттерді негіздеу үшін оқытушының жетекші және қосымша сұрақтары мен түсініктемелері қажет; пациент пен медициналық персоналдың қауіпсіздігіне қойылатын барлық талаптар сақталады; жұмыс орны санитариялық-эпидемиялық режим талаптарына сәйкес тазартылады;</p>
	<p>Қанағаттанарлықсыз</p> <p>FX (0,5; 25-49%)</p> <p>F (0; 0-24%)</p>	<p>жұмыс орнын дайындаудағы қындықтар, практикалық манипуляцияларды өз бетінше орындаі алмау; пациенттің және медициналық персоналдың қауіпсіздігін бұзатын әрекеттер жасалады, санитариялық-эпидемиялық режимнің, аппаратурамен, пайдаланылатын құрал-саймандармен және материалдармен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік техникасының талаптары бұзылады.</p>

№4 Сабак

1. Тақырбы: Ишінара алмалы-салмалы протездермен (доғалы, пластиналы) ортопедиялық емдеу кезіндегі қателіктер мен асқынулар

OÝTÝSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 15 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

2. Максаты: Протез салу, сапа критерийлерін бағалау, емдеу болжамы. Науқасқа көнесп беру.

Сабак студенттердің бастапқы білім деңгейін тексеруден басталады, ол үшін тест

тапсырмалары анкеталық немесе компьютерлік нысандарда қолданылады.

Осылан кейін мұғалім түсіну қыны мәселелерді қысқаша түсіндіруге кіріседі.

Бұдан әрі оқытушының бақылауымен өздік жұмыс үшін уақыт беріледі (материалды(фото,суреттер муляждарын) пайдалана отырып қайталау, рентген суреттерін оқу, сурет салу және т. б.).

Содан кейін фотосуреттер, суреттер мен муляждарды пайдалана отырып, барлық студенттерге ауызша сұрау, дәріс материалдарын сұрау арқылы ағымдағы тақырыпты менгеруді толық бақылау жүргізіледі.

Сабактың соңғы бөлігінде студенттердің өнімді белсенділігін (тақырыпты талдаудағы белсенділік, толықтырулардың дұрыстығы және т.б.) ескере отырып, сабактың барлық кезеңдері бойынша қорытынды бағалау жүргізіледі, содан кейін оқытушы маңызды сұрақтарға назар аудара отырып, материалды зерттеудің қысқаша алгоритмдерін, ақпарат көздерінің сипаттамасын бере отырып, келесі сабакқа дайындалу үшін негізгі нұсқаулар береді.

3. Оқу міндеттері: Студент білуі тіис:

- а) бюгельді және пластиналы протездер туралы түсінік.
- б) зертханалық процестер, стоматологиялық түрлері және бюгелді протездерді үлгілеу
- в) жартылай алынбалы протездермен (доғалы, пластиналы) ортопедиялық емдеу кезіндегі қателіктер мен асқынулар.

Істей білу:

- а) бедерді алу
- б) бюгельді және пластиналы протездерді модельдеу

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- а) бюгелді протездерге көрсеткіштер
- б) пластиналық протездерге көрсеткіштер
- в) бюгельді және пластиналы протездерді дайындау кезіндегі қателер?

5. Оқыту және оқыту әдістері / технологиялары: тақырыпты талқылау, презентация PowerPoint

6. Бағалау әдістері / технологиялары: ауызша сұрау, тәжірибелік жұмыс.

7. Эдебиет:

1. Дәріс материалы.

2. Beetke, E. Fit in rubber dam technique / E. Beetke. Duisburg :HagerWerken, 1997. 31

p.2.Carrotte, P. Endodontics. Part 6. Rubber dam and access cavities / P. Carrotte // BDJ. 2004. No 197. P. 527–534. 3.Carrotte, P. Helpful hints with rubber dam / P. Carrotte // CPD Dentistry. 2001. Vol. 2(3). P. 82–85. 4.Marshall, K. Dental workspace contamination and the role of rubber dam / K. Marshall // CPD Dentistry. 2001. Vol. 2. P. 48–50

8. Контроль: Тест

1. Салма-бұл протез, тістердің жартылай бұзылыстарын қалпына келтіреді:

А.30%

Б.50%

В.60%

Г.70%

Д.100%

2. Салмаларды ауыз қуысында мүсіндеу кезінде немен алып шығады:

ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 16 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

А.қызыдырылған штифтпен

Б.клиникалық шпательмен

В.гладилкамен

Г.пинцетпен

Д.зондпен

3.Металды салманы дайындауда оны алдымен немен мүсіндең алу қажет:

А.балауздан

Б.тез балқитын металдан

В.пластмассадан

Г.ғаныштан

Д.қалайыдан

4.Сақинамен қалып алуша Экзафлекс кандай қалып алушы материалға жатады:

А.силиконды

Б.полиэфирлі

В.эластикалық

Г.термопластикалық

Д.цинкоксидэвгенольді

5.Табиғи балауызға жатады:

А.минеральді, өсімдікті, жануарлар мен жәндіктердің балауызы:

Б.полиэтиленді, гидрогенизирлі

В.минеральді, гидрогенизирлі

Г.өсімдікті, гидрогенизирлі

Д.жануарлар мен жәндіктердің балауызы

6.Салмаларды тұрақты бекітуде қандай материалдар қолданылады:

А.висфат цемент, адгезор

Б.дентин паста

В.темпо про

Г.силицин цемент

Д.репин

Ауызша сұрау

Бақылау форма ы	Баға	Багалау критериялары
Ауызша сұрау	Өте жақсы A (4,0;95-100%) A-(3,67;90-94%)	Егер студент тақырыпты үздік біліп, басқа да тақырыптар мен, тараулармен, ұтымды байланыстырып, ешбір қателіксіз жауап берсе қойылады
	Жақсы B+(3,33;85-89%) B-(2,67; 75-79%) C+(2,33;70-74%)	Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, айтарлықтай қате жібермей, ал қателіктерін дер кезінде түзетіп, тапсырмаларды дұрыс орындаса қойылады Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, болар болмас қателіктерге бой алдыrsa, бі ақ оқытуушы көмегімен түзете алса, тапсырмаларды қындықпен орындаса қойылады

ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 17 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) D+(1,33;55-59%) D(1,0; 50-54%)	Егер студент тақырыпты толық игере алмай, айтарлықтай қателіктеге бой алдыrsa, бірақ оқытушы көмегімен оларды түзете алса қойылады. Тапсырмалардың тәң жартысын ғана дұрыс орындаиды.
Қанағаттанарлықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	Егер студент тақырыпты шала игеріп, өз бетінше дұрыс жауап берे алмай қиналып, тек оқытушының көмегімен ғана жауап берсе; тапсырмалардың тек 1/3 бөлігін орындаса қойылады

Бақылау форма сы	Баға	Бағалау критериялары
Практикалық жұмысты орындау	Өте жақсы A (4,0;95-100%) A-(3,67;90-94%)	жұмыс орны манипуляцияларды орындау үшін дайындыққа қойылатын барлық талаптарды сақтай отырып жабдықталады; практикалық іс-қимылдар манипуляцияларды орындау алгоритміне сәйкес дәйекті түрде орындалады; пациент пен медперсоналдың қауіпсіздігіне қойылатын барлық талаптар сақталады; уақыт регламенті сақталады; жұмыс орны санитариялық-эпидемиялық режим талаптарына сәйкес жиналады; іс-қимылдар негізделеді;
	Жақсы B+(3,33;85-89%) B-(2,67; 75-79%) C+(2,33;70-74%)	практикалық манипуляцияларды орындау үшін жұмыс орны толығымен дербес жабдықталмайды; практикалық іс-әрекеттер дәйекті, бірақ сенімсіз орындалады; пациент пен медициналық персоналдың қауіпсіздігіне қойылатын барлық талаптар сақталады; уақыт регламенті бұзылады; жұмыс орны санитарлық-эпидемиялық режимнің талаптарына сәйкес жиналады; барлық іс-әрекеттер оқытушының нақтылау сұраптарымен негізделеді;
	Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) D+(1,33;55-59%) D(1,0; 50-54%)	практикалық манипуляцияларды орындау үшін жұмыс орны толық жабдықталмаған; оларды орындау дәйектілігі бұзылған; іс-әрекеттер белгісіз, іс-әрекеттерді негіздеу үшін оқытушының жетекші және қосымша сұраптары мен түсініктемелері қажет; пациент пен медициналық персоналдың қауіпсіздігіне қойылатын барлық талаптар сақталады; жұмыс орны санитариялық-эпидемиялық режим талаптарына сәйкес тазартылады;
	Қанағаттанарлықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	жұмыс орнын дайындаудағы қындықтар, практикалық манипуляцияларды өз бетінше орындаі алмау; пациенттің және медициналық персоналдың қауіпсіздігін бұзатын әрекеттер жасалады, санитариялық-эпидемиялық режимнің, аппаратурамен, пайдаланылатын құрал-саймандармен және материалдармен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік техникасының талаптары бұзылады.

<p>ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
<p>«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы</p>	<p>044-45/ 1 беттің 18 беті</p>
<p>Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар</p>	

№5 Сабак

1. Тақырыбы: Доғалы протездердің зертханалық процестері, Модельдері, уақытша қағидалық пластинасы-ұлгісі, иілу ілмектері

2. Мақсаты: Модельдері, уақытша қағидалық пластинасы-ұлгісі, иілу ілмектері және иілу әдістері, акрилды ереже және тарату процесі.

Сабак студенттердің бастанқы білім деңгейін тексеруден басталады, ол үшін тест тапсырмалары анкеталық немесе компьютерлік нысандарда қолданылады.

Осыдан кейін мұғалім түсіну қын мәселелерді қысқаша түсіндіруге кіріседі.

Бұдан әрі оқытушының бақылауымен өздік жұмыс үшін уақыт беріледі (материалды(фото,суреттер муляждарын) пайдалана отырып қайталау, рентген суреттерін оку, сурет салу және т. б.).

Содан кейін фотосуреттер, суреттер мен муляждарды пайдалана отырып, барлық студенттерге ауызша сұрау, дәріс материалдарын сұрау арқылы ағымдағы тақырыпты меңгеруді толық бақылау жүргізіледі.

Сабактың соңғы бөлігінде студенттердің өнімді белсенділігін (тақырыпты талдаудағы белсенділік, толықтырулардың дұрыстығы және т.б.) ескере отырып, сабактың барлық кезеңдері бойынша қорытынды бағалау жүргізіледі, содан кейін оқытушы маңызды сұрақтарға назар аудара отырып, материалды зерттеудің қысқаша алгоритмдерін, ақпарат көздерінің сипаттамасын бере отырып, келесі сабакқа дайындалу үшін негізгі нұсқаулар береді.

3. Оқу міндеттері: Студент білуі тіис:

- а) доғалы протездерді дайындаудың клиникалық-зертханалық кезеңдері
- б) уақытша пластиналарға көрсеткіштер
- в) уақытша пластина-доғалы протездердің моделі

Істей білу:

- а) қалып алу.
- б) модельдер, уақытша пластина-доғалы протездер моделі, иілу ілмектері және иілу әдістері, акрил ережесі және тарату процесі
- в) науқасты бюгелді протездерді орнатуға дайындау

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- а) доғалы протездердің уақытша пластиналарына көрсеткіштер қандай?
- б) бюгелді протездерді клиникалық-зертханалық дайындау кезеңдері қандай?
- в) ілмектер және оларды ию әдістері қандай?

5. Оқыту және оқыту әдістері / технологиялары: тақырыпты талқылау, презентация PowerPoint, тәжірибелік жұмыс

6. Бағалау әдістері / технологиялары: ауызша сұрау, тәжірибелік жұмысты бағалау.

7. Әдебиет:

1. Дәріс материалы.

2. Терапиялық стоматология. Тіс аурулары. З бөлімнен тұрады. 1 бөлім [Мәтін] : оқулық / қаз. тіл. ауд. С. Ж. Әбдікәрімов ; ред. Е. А. Волков. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 176 бет.

8. Контроль:

1. Салманы және сауыттарды жасауда қолданылатын алтын қортпасы:

А.750 проба

Б.375 проба

В.583 проба

ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 19 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

Г.900 проба

Д.916 проба

2.Өсімдікті балауызға жатады :

А.пальмалы, өсімдікті, ұрықты

Б.жануарлар мен жәндіктер балауызы

В.аралы, стеарин, спермацет

Г.озокерит, этиленді смола

Д.буробұрышты, торфянді, парафин

3.Қазып алатын балауызға жатады:

А.озокерит, этиленді смола

Б.жануарлар мен жәндіктер балауызы

В.аралы, стеарин, спермацет

Г.пальмалы, өсімдікті, ұрықты

Д.буробұрышты, торфянді, парафин

4.Минеральді балауызға жатады:

А.буробұрышты, торфянді, парафин

Б.жануарлар мен жәндіктер балауызы

В.аралы, стеарин, спермацет

Г.пальмалы, өсімдікті, ұрықты

Д.озокерит, этиленді смола

5.Церезин балауызын өндеп алады:

А.озокерит

Б.аралы

В.пальмалы

Г.буробұрышты

Д.жануарлар мен жәндіктер балауызынан

Ауызша сұрау

Бақылау форма ры	Баға	Багалау критериялары
Ауызша сұрау	Өте жақсы A (4,0;95-100%) A-(3,67;90-94%)	Егер студент тақырыпты үздік біліп, басқа да тақырыптар мен, тараулармен, ұтымды байланыстырып, ешбір қателіксіз жауап берсе қойылады
	Жақсы B+(3,33;85-89%) B-(2,67; 75-79%) C+(2,33;70-74%)	Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, айтарлықтай қате жібермей, ал қателіктерін дер кезінде түзетіп, тапсырмаларды дұрыс орындаса қойылады Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, болар болмас қателіктерге бой алдыrsa, бі ақ оқытуышы көмегімен түзете алса, тапсырмаларды қындықпен орындаса қойылады
	Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) D+(1,33;55-59%) D(1,0; 50-54%)	Егер студент тақырыпты толық игере алмай, айтарлықтай қателіктерге бой алдыrsa, бірақ оқытуышы көмегімен оларды түзете алса қойылады. Тапсырмалардың тең жартысын ғана дұрыс орындейдьы.

ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 20 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

	Қанағаттанарлықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	Егер студент тақырыпты шала игеріп, өз бетінше дұрыс жауап бере алмай қиналыш, тек оқытушының көмегімен ғана жауап берсе; тапсырмалардың тек 1/3 бөлігін орындаса қойылады
--	---	--

Бақылау форма сы	Баға	Бағалау критериялары
Практикалық жұмысты орындау	Өте жақсы A (4,0;95-100%) A-(3,67;90-94%)	жұмыс орны манипуляцияларды орындау үшін дайындыққа қойылатын барлық талаптарды сақтай отырып жабдықталады; практикалық іс-кимылдар манипуляцияларды орындау алгоритміне сәйкес дәйекті түрде орындалады; пациент пен медперсоналдың қауіпсіздігіне қойылатын барлық талаптар сақталады; уақыт регламенті сақталады; жұмыс орны санитариялық-эпидемиялық режим талаптарына сәйкес жиналады; іс-кимылдар негізделеді;
	Жақсы B+(3,33;85-89%) B-(2,67; 75-79%) C+(2,33;70-74%)	практикалық манипуляцияларды орындау үшін жұмыс орны толығымен дербес жабдықталмайды; практикалық іс-әрекеттер дәйекті, бірақ сенімсіз орындалады; пациент пен медициналық персоналдың қауіпсіздігіне қойылатын барлық талаптар сақталады; уақыт регламенті бұзылады; жұмыс орны санитариялық-эпидемиялық режимнің талаптарына сәйкес жиналады; барлық іс-әрекеттер оқытушының нақтылау сұрақтарымен негізделеді;
	Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) D+(1,33;55-59%) D(1,0; 50-54%)	практикалық манипуляцияларды орындау үшін жұмыс орны толық жабдықталмаған; оларды орындау дәйектілігі бұзылған; іс-әрекеттер белгісіз, іс-әрекеттерді негіздеу үшін оқытушының жетекші және қосымша сұрақтары мен түсініктемелері қажет; пациент пен медициналық персоналдың қауіпсіздігіне қойылатын барлық талаптар сақталады; жұмыс орны санитариялық-эпидемиялық режим талаптарына сәйкес тазартылады;
	Қанағаттанарлықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	жұмыс орнын дайындаудағы қындықтар, практикалық манипуляцияларды өз бетінше орындаі алмау; пациенттің және медициналық персоналдың қауіпсіздігін бұзатын әрекеттер жасалады, санитариялық-эпидемиялық режимнің, аппаратурамен, пайдаланылатын құрал-саймандармен және материалдармен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік техникасының талаптары бұзылады.

№6 Сабак

1. Тақырбы: Пластиналы протездердің компоненттері, тікелей ұстаушылар (консервативті). Пластиналы протездердің компоненттері жанама ұстаушылар(консервативті)Restler және rest ойықтары

ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	044-45/ 1 беттің 21 беті

2. Мақсаты: Пластиналық протездерді жасау және модельдеудің клиникалық және зертханалық кезеңдері

3. Оқу міндеттері: Студент білуі тіс:

- а) пластиналық протездерді жасау мен модельдеудің клиникалық-зертханалық кезеңдері.
- б) пластиналық протездердің компоненттері.
- в) түзу және бүйірлік ұстағыштар

Істей білу:

- а) бүйірлік ұстағыштарды бекіту
- б) пластиналық протездерді модельдеу

4. Тақырыптың негізгі суралттары:

- а) бүйірлік ұстағыштар не үшін қолданылады?
- б) пластиналық протездер қалай тексеріледі?
- в) тістің түсі қалай анықталады ?

5. Оқыту және оқыту әдістері / технологиялары: тақырыпты талқылау, презентация PowerPoint, тест шешу

6. Бағалау әдістері / технологиялары: ауызша сұрау, тест жұмысты бағалау.

7. Эдебиет:

1. Дәріс материалы.

2. Терапиялық стоматология. Тіс аурулары. 3 бөлімнен тұрады. 1 бөлім [Мәтін] : оқулық / қаз. тіл. ауд. С. Ж. Әбдікәрімов ; ред. Е. А. Волков. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 176 бет.

8. Контроль: Тесттер

1.... уақыт өткеннен кейін гипс өзінің қатты қалпына келеді (30 Н/мм² қысым кезінде):

А.бір сағат

Б.12 сағат

В.24 сағат

Г.бес күн

Д.Он күн

2.Моделдеуде егелген тіске анатомиялық пішін... аталады:

А.модельдеу

Б.алдын-ала таңбалау

В.соңғы таңбалау

Г.«Самсон» аппараты арқылы гильз өткізу

Д.Күйдіру.

3.гильзаға шамалап анатомиялық пішін келтіруді қай жерде жасап шығарады:

А.қорғасын пластинасы

Б.Окклюдатор

В.«Самсон» аппараты

Г.Гипсоблок

Д.Бромшторм аппараты.

4.Жалғыз сауытты дайындау кезінде калыпты ... алады:

А.екі жақсүйектен

Б.Сауыт жасалатын жақсүйек

В.Тістің егілген жақсүйек бөлігі

Г.антогонисттер мен егілген тістің жарты жақсүйек бөлігі

Д.антогонисттер мен егілген тістің жақсүйек үзіндісі

5.Штампталған сауыт негізіне тісті егеу кезінде кемер құрылады:

ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 22 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

А.құрылмайды

Б.Тістің түп жағының барлық периметрі бойынша қызыл иек деңгейінде

В.Вестибулярлы беткейінде, қызыл иек деңгейінен жоғары

Г.Вестибулярлы беткейінде, қызыл иек деңгейінен төмен

Д.Тістің түп жағының барлық периметрі бойынша қызыл иек деңгейінен төмен.

Бақылау форма ры	Баға	Багалау критериялары
Ауызша сұрау	Өте жақсы A (4,0;95-100%) A-(3,67;90-94%)	Егер студент тақырыпты үздік біліп, басқа да тақырыптар мен, тараулармен, ұтымды байланыстырып, ешбір қателікіз жауап берсе қойылады
	Жақсы B+(3,33;85-89%) B-(2,67; 75-79%) C+(2,33;70-74%)	Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, айтарлықтай қате жібермей, ал қателіктерін дер кезінде түзетіп, тапсырмаларды дұрыс орындаса қойылады Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, болар болмас қателіктерге бой алдыrsa, бі ақ оқытуышы көмегімен түзете алса, тапсырмаларды қыындықпен орындаса қойылады
	Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) D+(1,33;55-59%) D(1,0; 50-54%)	Егер студент тақырыпты толық игере алмай, айтарлықтай қателіктерге бой алдыrsa, бірақ оқытуышы көмегімен оларды түзете алса қойылады. Тапсырмалардың тәң жартысын ғана дұрыс орындаиды.
	Қанағаттанарлықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	Егер студент тақырыпты шала игеріп, өз бетінше дұрыс жауап бере алмай қиналып, тек оқытуышының көмегімен ғана жауап берсе; тапсырмалардың тек 1/3 бөлігін орындаса қойылады

Тест тапсырмаларын орындау

Бақылау түрі	Баға	Багалау критерийі
Тесттік тапсырмаларды орындау	Өте жақсы A (4,0;95-100%) A-(3,67;90-94%)	90-100 % дұрыс жауап
	Жақсы B+(3,33;85-89%) B-(2,67; 75-79%) C+(2,33;70-74%)	75-89 % дұрыс жауап
	Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) D+(1,33;55-59%) D(1,0; 50-54%)	50-74% дұрыс жауап
	Қанағаттанарлықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	50% -дан төмен дұрыс жауап

OÝTÝSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 23 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

№7 Сабак

- 1. Тақырбы:** Пластиналы протездердің компоненттері жоғарғы және төменгі жақ негізгі байланыстырылыш заттары
- 2. Мақсаты:** Студенттерге пластиналы протездердің компоненттері жоғарғы және төменгі жақ негізгі байланыстырылыш заттары туралы айтып түсіндіру
- 3. Оқу міндеттері:** Студент білуі тіс:
  - а) пластикалық протездер компоненттерінің ерекшеліктері.
  - б) пластиналық протездерге көрсеткіштер.
  - в) пластиналық протезге арналған тірек элементтері мен аралық бөлікті таңдауды негіздеу.

Істей білу:

- а) қалып алу.
- б) пластиналы протездерді үлгілеу.
- в) науқасты пластиналық протездерді орнатуға дайындау

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- а) тіс қатарының ішінара ақауы бар науқастарды тексерудің қандай әдістері бар?
- б) көпір-тәріздес протездермен емдеуге қандай көрсеткіштер болуы тиіс?
- в) Кеннеди, Гаврилов бойынша тіс қатарларындағы ақаулардың түрлері?

5. Оқыту және оқыту әдістері / технологиялары: презентация PowerPoint, тест шешу, ситуациялық есептерді шешу

6. Бағалау әдістері / технологиялары: тест жұмысты бағалау, ситуациялық есептерді шешуді бағалау

7. Эдебиет:

1. Дәріс материалы.
2. Терапиялық стоматология. Тіс аурулары. 3 бөлімнен тұрады. 1 бөлім [Мәтін] : оқулық / қаз. тіл. ауд. С. Ж. Әбдікәрімов ; ред. Е. А. Волков. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 176 бет.

8. Тесттер

Тесттер:

1. Функционалды бедердің шеттерін безендіру:
  - А) белсенді қозғалыстармен
  - Б) белсенді және пассивті қозғалыстар
  - В) пассивті қозғалыстар
2. Жеке қасықтармен жұмыс басталады:
  - А) функционалдық жиекті ресімдеу
  - Б) жеке қасықтың керек-жарақтары.
3. Жоғарғы жақтағы протездің дистальды жиегінің шекарасы өтеді:
  - А) а сызығына дейін 1 мм
  - Б) а сызығы деңгейінде
  - В) а сызығын 1 мм жабу.
4. Калиппердің жіктелуі күйлерді сипаттайды:
  - А) ауыз күсының шырышты қабығының
  - Б) альвеолярлы бөлік.
5. Төменгі жақтағы ең үлкен атрофия:
  - А) щечная облысы
  - Б) тіл саласы
  - В) біркелкі атрофия.
6. Гербст сынамаларын жүргізу үшін:
  - А) болашақ протездің шекараларын анықтау

OÝTÝSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 24 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

Б) орталық қатынасты бекіту үшін

В) клапан аймағын құру.

7. Тістердің толық жоғалуы бар науқастарда протездің тұрақтылығы мен шайнау қысымын қабылдау үшін қолайлы

А) орташа биіктікегі кең альвеолярлы процесс

Б) тар және жоғары альвеолярлы процесс

8. Функционалды баспа шеттерінің пассивті дизайны бедердің шеттерін қоршап тұрған жылжымалы түзілімдердің жылжуы негізінен іс-әрекеттер арқылы жүзеге асырылатындығын білдіреді

А) дәрігер

Б) науқастың өзі

9 Гербст үлгілері функционалды әсер алу үшін ыңғайлыш

А) жақ сүйектерінің альвеолярлы бөліктері сақталған кезде

Б) жақтың альвеолярлы бөліктерінің өткір атрофиясы

10. Жеке қасық бедерді алу үшін қолданылады:

А) анатомиялық

Б) функционалдық.

Бақылау форма ы	Баға	Багалау критериялары
Ситуациялық есептерді шешу	Өте жақсы A (4,0;95-100%) A-(3,67;90-94%)	Егер студент тақырыпты үздік біліп, басқа да тақырыптар мен, тараулармен, ұтымды байланыстырып, ешбір қателіксіз жауап берсе қойылады
	Жақсы B+(3,33;85-89%) B-(2,67; 75-79%) C+(2,33;70-74%)	Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, айтартықтай қате жібермей, ал қателіктерін дер кезінде түзетіп, тапсырмаларды дұрыс орындаса қойылады. Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, болар болмас қателіктерге бой алдыrsa, бі ақ оқытушы көмегімен түзете алса, тапсырмаларды қыындықпен орындаса қойылады
	Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) D+(1,33;55-59%) D(1,0; 50-54%)	Егер студент тақырыпты толық игере алмай, айтартықтай қателіктерге бой алдыrsa, бірақ оқытушы көмегімен оларды түзете алса қойылады. Тапсырмалардың тең жартысын ғана дұрыс орындейдьы.
	Қанағаттанарлықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	Егер студент тақырыпты шала игеріп, өз бетінше дұрыс жауап бере алмай қиналып, тек оқытушының көмегімен ғана жауап берсе; тапсырмалардың тек 1/3 бөлігін орындаса қойылады

Тест тапсырмаларын орындау

Бақылау түрі	Баға	Багалау критерийі
	Өте жақсы	90-100 % дұрыс жауап

OÝTÝSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 25 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

Тесттік тапсырмаларды орындау	A (4,0;95-100%) A-(3,67;90-94%)	
	Жақсы B+(3,33;85-89%) B-(2,67; 75-79%) C+(2,33;70-74%)	75-89 % дұрыс жауап
	Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) D+(1,33;55-59%) D(1,0; 50-54%)	50-74% дұрыс жауап
	Қанағаттанарлықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	50% -дан төмен дұрыс жауап

№8 Сабак

- Тақырбы:** Алмалы-салмалы протездерді бекітудің қазіргі кездегі жаңа тәсілдері
- Мақсаты:** Бекітудің биофизикалық және физикалық әдістері. Адгезия және функционалды жабдықтар. Нұктелі нығайту. Сызықтық нығайту. Теріс нығайту
- Оқу міндеттері:** Студент білуі тіс:
  - биофизикалық бекіту әдістері
  - бекітудің физикалық әдістері.
  - бекітудің биофизикалық және физикалық әдістерінің ерекшеліктері.

Істей білу:

- биофизикалық әдіспен бекіту.
- Физикалық әдіспен бекіту

4. Тақырыптың негізгі суралтары:

- жабысқақтық және функционалдық керек-жараптар
- сзықтық күшету дегеніміз не?
- нұктелі нығайту дегеніміз не?

5. Оқыту және оқыту әдістері / технологиялары: тақырыпты талқылау презентация PowerPoint, ситуациялық есептерді шешу

6. Бағалау әдістері / технологиялары: аузша сурау, ситуациялық есептерді шешуді бағалау

7. Әдебиет:

1. Дәріс материалы.

2. Терапиялық стоматология. Тіс аурулары. З бөлімнен тұрады. 1 бөлім [Мәтін] : оқулық / қаз. тіл. ауд. С. Ж. Әбдікәрімов ; ред. Е. А. Волков. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 176 бет.

8. Контроль:

1. Бекіту-бұл

А) демалу кезінде толық алынбалы протездердің тұрақтылығы.

Б) шайнау кезінде толық алмалы-салмалы протездердің тұрақтылығы

2. Тістерді толық жоғалтқаннан кейін ортопедиялық емдеудегі жоғарғы және төменгі жақтың альвеолярлы процестерінің ең қолайлы түрі:

А) жалған

Б) тік

В) шатырлармен

3. Толық алмалы-салмалы протездерді дайындау кезінде гипс үлгілеріне қойылатын талаптар:

OÝTÝSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 26 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

- A) тері тесігінің, зақымданудың болмауы, тілдің тартылуы
 Б) рельефтің нақты көрсетілуі, тері тесігінің, зақымданудың болмауы
 В)ұқыпты кесілген, өтпелі қатпарлар рельефинің шамалы майлануы 4.Толық алынатын протездерді тұрақтандырудың биофизикалық әдістері.
 А) дөңгелек тұйықталған клапанмен түзілетін разрядталған әуе кеңістігі
 Б) протездің сыртқы бетін функционалды модельдеу
 В) магнит өрісінің күші
 5.Клапанды аймақ-ұғым:
 А) анатомиялық
 Б) физиологиялық
 В) функционалдық
 6.Тістердің толық жоғалуы кезінде функционалды әсер алу үшін қолданылады:
 А) стандартты қасық
 Б) жеке қасық
 В) екеуі де, екіншісі де

Бақылау формасы	Баға	Бағалау критериялары
	Өте жақсы A (4,0;95-100%) A-(3,67;90-94%)	Егер студент тақырыпты үздік біліп, басқа да тақырыптар мен, тараулармен, ұтымды байланыстырып, ешбір қателіксіз жауап берсе қойылады
	Жақсы B+(3,33;85-89%) B-(2,67; 75-79%) C+(2,33;70-74%)	Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, айтарлықтай қате жібермей, ал қателіктерін дер кезінде түзетіп, тапсырмаларды дұрыс орындаса қойылады Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, болар болмас қателіктерге бой алдыrsa, бі ақ оқытуыш көмегімен түзете алса, тапсырмаларды қызындықпен орындаса қойылады
	Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) D+(1,33;55-59%) D(1,0; 50-54%)	Егер студент тақырыпты толық игере алмай, айтарлықтай қателіктерге бой алдыrsa, бірақ оқытуыш көмегімен оларды түзете алса қойылады. Тапсырмалардың тәң жартысын ғана дұрыс орындаиды.
	Қанағаттанарлықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	Егер студент тақырыпты шала игеріп, өз бетінше дұрыс жауап бере алмай қиналып, тек оқытуышының көмегімен ғана жауап берсе; тапсырмалардың тек 1/3 бөлігін орындаса қойылады

Бақылау формасы	Баға	Бағалау критериялары
Ситуациялық есептерді шешу	Өте жақсы A (4,0;95-100%) A-(3,67;90-94%)	Егер студент тақырыпты үздік біліп, басқа да тақырыптар мен, тараулармен, ұтымды байланыстырып, ешбір қателіксіз жауап берсе қойылады

OÝTÝSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	044-45/ 1 беттің 27 беті

Жақсы B+(3,33;85-89%) B-(2,67; 75-79%) C+(2,33;70-74%)	<p>Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, айтартықтай қате жібермей, ал қателіктегін дер кезінде түзетіп, тапсырмаларды дұрыс орындаса қойылады Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, болар болмас қателіктеге бой алдыrsa, бі ақ оқытушы көмегімен түзете алса, тапсырмаларды қыындықпен орындаса қойылады</p>
Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) D+(1,33;55-59%) D(1,0; 50-54%)	<p>Егер студент тақырыпты толық игере алмай, айтартықтай қателіктеге бой алдыrsa, бірақ оқытушы көмегімен оларды түзете алса қойылады. Тапсырмалардың тәң жартысын ғана дұрыс орындаиды.</p>
Қанағаттанарлықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	<p>Егер студент тақырыпты шала игеріп, өз бетінше дұрыс жауап берे алмай қиналып, тек оқытушының көмегімен ғана жауап берсе; тапсырмалардың тек 1/3 бөлігін орындаса қойылады</p>

№ 9 Сабак

- Тақырыбы** Алмалы-салмалы протездерде ауыз куысын дайындау, толық алмалы-салмалы протезді құйып пресстеу әдісімен дайындау ерекшеліктері
- Мақсаты** Алмалы-салмалы протездерді дайындауға қолданатын қосалқы материалдардың түрлері.

3. Оқу міндеттері: Студент білуі тіис:

- алмалы-салмалы протездерге арналған қосалқы материалдардың түрлері.
- Күю әдістерінің ерекшеліктері.
- протездеу үшін қолданылатын материалдардың көрсеткіштері мен қарсы көрсетілімдері..

Істей білу:

- куйма қүю
- пациенттің аузына арналған протездерді дұрыс таңдау

4. Тақырыптың негізгі суралтары:

- жабысқақ көпір протездері деңгөніміз не?
- САПАНЫҢ технологиялық және клиникалық өлшемдері.
- Клиникалық-зертханалық кезеңдерді дайындау ерекшеліктері

5. Оқыту және оқыту әдістері / технологиялары: тақырыпты талқылау презентация PowerPoint, тест тапсырмаларын орындау

6. Бағалау әдістері / технологиялары: аузша сурау, тест тапсырмаларын орындауды бағалау

7. Әдебиет:

1. Дәріс материалы.

2. Терапиялық стоматология. Тіс аурулары. З бөлімнен тұрады. 1 бөлім [Мәтін] : оқулық / қаз. тіл. ауд. С. Ж. Әбдікәрімов ; ред. Е. А. Волков. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 176 бет.

8. Контроль:

Тесттер:

1. Фаныштау алдында ғаныштық штампиктерді толық малыну үшін суга неше минутка салыну керек:

A.3-5

B.1-2

B.10-15

ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 28 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

Г.20-25

Д.30-35

2. Фаныштық блоктың екінші бөлігін құяр алдында оны толық малыну үшін суға неше минутка салу керек :

А.3-5

Б.1-2

В.10-15

Г.20-25

Д.30-35

3. Төменгі жақтың барлық қозғалысын қайталайтын аппарат:

А.артikuлятор

Б.беттік доға

В.оклюдатор

Г.Самсон

Д.Ларин аппараты

4. Сепарациялау кезінде тістің қатты тіндерін егеу қандай беткейден басталады:

А.жанасу

Б.вестибулярлы

В.окклюзиялық

Г.оральды

Д.кесу

5. Жасанды сауыт астына тісті сепарациялау үшін қолданылады:

А.бір жақты алмазды сепарациялық дискілер

Б.дөңгелек тәрізді борлар

В.қаттықорытпалы фрездер

Г.екі жақты алмазды сепарациялық дискілер

Д.наждак дискілерін

6. Жасанды сауыт астына бір біріне жақын оранласқан тістердің аппроксимальды беткейін сепарациялау үшін қолданылады:

А.екі жақты алмазды сепарациялық дискілер

Б.дөңгелек тәрізді борлар

В.қаттықорытпалы фрездер

Г.наждак дискілерін

Д.бір жақты алмазды сепарациялық

Бақылау формасы	Баға	Багалау критериялары
	Өте жақсы A (4,0;95-100%) A-(3,67;90-94%)	Егер студент тақырыпты үздік біліп, басқа да тақырыптар мен, тараулармен, ұтымды байланыстырып, ешбір қателіксіз жауап берсе қойылады
	Жақсы B+(3,33;85-89%) B-(2,67; 75-79%) C+(2,33;70-74%)	Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, айтарлықтай қате жібермей, ал қателіктерін дер кезінде түзетіп, тапсырмаларды дұрыс орындаса қойылады Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, болар болмас қателіктерге бой алдыrsa, бі ақ оқытушы көмегімен түзете алса, тапсырмаларды қыындықпен орындаса қойылады

	Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) D+(1,33;55-59%) D(1,0; 50-54%)	Егер студент тақырыпты толық игере алмай, айтарлықтай қателіктеге бой алдыrsa, бірақ оқытушы көмегімен оларды түзете алса қойылады. Тапсырмалардың тәң жартысын ғана дұрыс орындаиды.
	Қанағаттанарлықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	Егер студент тақырыпты шала игеріп, өз бетінше дұрыс жауап берे алмай қиналып, тек оқытушының көмегімен ғана жауап берсе; тапсырмалардың тек 1/3 бөлігін орындааса қойылады

Тест тапсырмаларын орындау

Бақылау түрі	Баға	Бағалау критерийі
Тесттік тапсырмаларды орындау	Өте жақсы A (4,0;95-100%) A-(3,67;90-94%)	90-100 % дұрыс жауап
	Жақсы B+(3,33;85-89%) B-(2,67; 75-79%) C+(2,33;70-74%)	75-89 % дұрыс жауап
	Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) D+(1,33;55-59%) D(1,0; 50-54%)	50-74% дұрыс жауап
	Қанағаттанарлықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	50% -дан төмен дұрыс жауап

№10 Сабак

1. Тақырыбы: Алмалы-салмалы пластмасса протездерді жақтыртпайтын науқастарды ортопедиялық емдеу ерекшеліктері.

2. Мақсаты: Студенттерге пластмассаға, акрилге, бояғыштарға аллергиялары туралы мәліметтерді қамту.

3. Оқу міндеттері: Студент білуі тіис:

- а) алмалы-салмалы пластмасса протездерге аллергиясы бар пациенттерді ортопедиялық емдеу ерекшеліктері
- б) пластмассаға, акрилге, бояғыштарға аллергия
- в) аллергияның клиникалық көрінісі

Істей білу:

- а) аллергиялық реакцияны басу
- б) пластмасса протездерге аллергия кезінде науқастарды тексеру әдістері..

4. Тақырыптың негізгі суректары:

- а) аллергияның клиникалық көрінісі қандай?
- б) пластмассаның кұрамы қандай?

.5. Оқыту және оқыту әдістері / технологиялары: тақырыпты талқылаупрезентация PowerPoint, тест тапсырмаларын орындау.

6. Бағалау әдістері / технологиялары: аузша сурау, тест тапсырмаларын орындауды бағалау

7. Эдебиет:

ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 30 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

1. Дәріс материалы.

2. Терапиялық стоматология. Тіс аурулары. З бөлімнен тұрады. 1 бөлім [Мәтін] : оқулық / қаз. тіл. ауд. С. Ж. Әбдікәрімов ; ред. Е. А. Волков. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 176 бет.

8. Контроль:

Тесттер:

1.Хром никель болатының еру температурасы ... :

- A.1400
- Б.1800
- В.1100
- Г.1000
- Д.900

2.Гильзаны созу және дайындау үшін қолданылатын аппарат:

- А.Самсон
- Б.бромштром
- В.құймалы
- Г. муфельді пеш
- Д.Паркер

3.Дұрыс таңдалған гильза металлды штампқа былай кигізілуі қажет:

- А.негұрлым қындықпен
- Б.өте еркін
- В.қатты қындықпен
- Г.«шертпек» сияқты
- Д.басында тар кейін «шертпек» сияқты

4.Сауытты алдын ала штамптауға қандай аппарат қолданылады:

- А.төс
- Б.Бромштром, Паркера
- В.муфельді пеш
- Г.Самсон
- Д.Шарпа

5.Гильзага балғамен анатомиялық пішінге жуық пішін беру аталады:

- А.алдын ала штамптау
- Б.«Самсон» аппараты арқылы гильзаны созу
- В.қорытынды штамптау
- Г.модельдеу
- Д.қыздыру

6.Гильзага анатомиялық пішінге жуық пішін беру балғамен жасалады:

- А.төсте
- Б.гипсоблокта
- В.окклиодаторда
- Г.«Самсон» аппаратында
- Д.Бромштром аппаратында

Ауызша сұрау

Бақылау формасы	Баға	Бағалау критериялары
	Өте жақсы А (4,0;95-100%) А-(3,67;90-94%)	Егер студент тақырыпты үздік біліп, басқа да тақырыптар мен, тараулармен, ұтымды

<p>ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
<p>«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы</p> <p>Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар</p>	<p>044-45/ 1 беттің 31 беті</p>

		байланыстырып, ешбір қателіксіз жауап берсе қойылады
	Жақсы B+(3,33;85-89%) B-(2,67; 75-79%) C+(2,33;70-74%)	Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, айтарлықтай қате жібермей, ал қателіктерін дер кезінде түзетіп, тапсырмаларды дұрыс орындаса қойылады Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, болар болмас қателіктерге бой алдыrsa, бі ақ оқытуышы көмегімен түзете алса, тапсырмаларды қыындықпен орындаса қойылады
	Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) D+(1,33;55-59%) D(1,0; 50-54%)	Егер студент тақырыпты толық игере алмай, айтарлықтай қателіктерге бой алдыrsa, бірақ оқытуышы көмегімен оларды түзете алса қойылады. Тапсырмалардың тәң жартысын ғана дұрыс орындаиды.
	Қанағаттанарлықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	Егер студент тақырыпты шала игеріп, өз бетінше дұрыс жауап бере алмай қиналып, тек оқытуышының көмегімен ғана жауап берсе; тапсырмалардың тек 1/3 бөлігін орындаса қойылады

Тест тапсырмаларын орындау

Бақылау түрі	Баға	Багалау критерийі
Тесттік тапсырмаларды орындау	Өте жақсы A (4,0;95-100%) A-(3,67;90-94%)	90-100 % дұрыс жауап
	Жақсы B+(3,33;85-89%) B-(2,67; 75-79%) C+(2,33;70-74%)	75-89 % дұрыс жауап
	Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) D+(1,33;55-59%) D(1,0; 50-54%)	50-74% дұрыс жауап
	Қанағаттанарлықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	50% -дан төмен дұрыс жауап

№11 Сабак

1. Тақырбы: Ортопедиялық стоматологиядағы инновациялық технологиялар. Егде жастағы және қарт адамдарды ортопедиялық емдеу ерекшеліктері

2. Мақсаты:

Әр түрлі материалдардан көпір тәріздес протездерді жасауға тірек тістердің қаңқасын өндеу әдістемесі

3. Оқу міндеттері: Студент білуі тіис:

а) ортопедиялық стоматологиядағы Инновациялық технологиялар.

б) егде жастағы адамдарды ортопедиялық емдеудің ерекшеліктері.

Істей білу:

а) пациенттердің өзіндегі шайнау қысымының күшімен функционалды сору бедерлерін алуға;
б) жұмсақ төсемі бар алмалы-салмалы пластиналы протездерді дайындау.

ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 32 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

4. Тақырыптың негізгі суректары:

- а) қарт адамдарды ортопедиялық емдеудің қандай ерекшеліктері бар ?
- б) ортопедиялық стоматологиядағы көпіртәріздес протездердің инновациялық технологиялары қандай??
- в) жұмсақ төсемі бар алмалы-салмалы пластиналы протездерді қалай жасауға болады?

.5. Оқыту және оқыту әдістері / технологиялары: тақырыпты талқылау презентация PowerPoint, тест тапсырмаларын орында.

6. Бағалау әдістері / технологиялары: аузша сурау, тест тапсырмаларын орындауды бағалау

7. Әдебиет:

1. Дәріс материалы.

2. Терапиялық стоматология. Тіс аурулары. 3 бөлімнен тұрады. 1 бөлім [Мәтін] : оқулық / қаз. тіл. ауд. С. Ж. Әбдікәрімов ; ред. Е. А. Волков. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 176 бет.

8. Контроль:

Тесттер:

1. Штампталған сауытқа арналған стандартты гильзаның қалындығы:

- А.0,28-0,30 мм
- Б.0,16-0,18 мм
- В.0,20-0,23 мм
- Г.0,11-0,15 мм
- Д.0,35-0,38 мм

2. Металлды сауытты ағартқышта ұзақ уақыт ұстап қойса ол ... алып келеді:

- А.сауыттың жұқаруы, уақытынан бұрын сауттың тозуы
- Б.тотыққан пленканың пайда болуына

В.жылтыратқаннан кейінгі жылтырыдың болмауы

Г.пародонттағы патологиялық өзгерістерге

Д.сауыттың цементтен ажырап кетуіне

3. Ағарқышта қабыршақты алу жасалады:

А.қайнағанға дейін ысытуда

Б.қайнағанда

В.суықта

Г.жылуда

Д.бөлме температурасында

4. Ағарқышта қабыршақты алу үшін қанша минут қажет:

- А.0,5 – 1
- Б.2 – 3
- В.4 – 5
- Г.6 – 7
- Д.8 – 9

5. Асыл металлды сауыттарды ағарту жүргізіледі:

А.20% азот қышқылында

Б.суда

В.100% тұз қышқылында

Г.күкірт және азот қышқылы қоспасында

Д.тұз және азот қышқылы қоспасында

6. Гильзаны штамптау алдында мүсінді құю нешінші лабораториялық кезең:

А.бірінші

Б.екінші

ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 33 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

В.үшінші
Г.төртінші
Д.бесінші

Бақылау формасы	Баға	Бағалау критериялары
	Өте жақсы A (4,0;95-100%) A-(3,67;90-94%)	Егер студент тақырыпты үздік біліп, басқа да тақырыптар мен, тараулармен, ұтымды байланыстырып, ешбір қателіксіз жауап берсе қойылады
	Жақсы B+(3,33;85-89%) B-(2,67; 75-79%) C+(2,33;70-74%)	Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, айтарлықтай қате жібермей, ал қателіктерін дер кезінде түзетіп, тапсырмаларды дұрыс орындаса қойылады Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, болар болмас қателіктерге бой алдыrsa, бі ақ оқытушы көмегімен түзете алса, тапсырмаларды қындықпен орындаса қойылады
	Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) D+(1,33;55-59%) D(1,0; 50-54%)	Егер студент тақырыпты толық игере алмай, айтарлықтай қателіктерге бой алдыrsa, бірақ оқытушы көмегімен оларды түзете алса қойылады. Тапсырмалардың тен жартысын ғана дұрыс орындаиды.
	Қанағаттанарлықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	Егер студент тақырыпты шала игеріп, өз бетінше дұрыс жауап бере алмай қиналып, тек оқытушының көмегімен ғана жауап берсе; тапсырмалардың тек 1/3 бөлігін орындаса қойылады

Тест тапсырмаларын орындау

Бақылау түрі	Баға	Бағалау критерийі
Тесттік тапсырмаларды орындау	Өте жақсы A (4,0;95-100%) A-(3,67;90-94%)	90-100 % дұрыс жауап
	Жақсы B+(3,33;85-89%) B-(2,67; 75-79%) C+(2,33;70-74%)	75-89 % дұрыс жауап
	Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) D+(1,33;55-59%) D(1,0; 50-54%)	50-74% дұрыс жауап
	Қанағаттанарлықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	50% -дан төмен дұрыс жауап

№12 Сабак

1. Тақырбы: Алмалы-салмалы протездерді бекітудің қазіргі кездегі жаңа тәсілдері.

OÝTÝSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 34 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

2. Мақсаты: Алмалы-салмалы протездерді бекітуге қолданатын замануи пломбалық материалдар

3. Оқу міндеттері: Студент білуі тіис:

а) алмалы-салмалы протездерді бекітуге арналған кремдер, гельдер, ұнтақтар, төсемдер (жолақтар, пленкалар, ішпектер).

б) тіркейтін құралдарға арналған көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер

в) артықшылықтары мен кемшіліктері

Істей білу:

а) кремдер мен гельдермен бекітіңіз

б) ұнтақтар мен тығыздығыштардың көмегімен бекітіңіз.

4. Тақырыптың негізгі суректары:

а) бекітетін құралдар үшін қандай көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер?

б) бекітетін құралдардың артықшылықтары мен кемшіліктері қандай?

в) кремдермен, гельдермен, ұнтақтармен және тығыздығыштармен қалай түзетуге болады?.

5. Оқыту және оқыту әдістері / технологиялары: тақырыпты талқылау презентация PowerPoint, ситуациялық есептерді шешу

6. Бағалау әдістері / технологиялары: аузша сурау, ситуациялық есептерді шешуді бағалау

7. Әдебиет:

1. Дәріс материалы.

2. Терапиялық стоматология. Тіс аурулары. З бөлімнен тұрады. 1 бөлім [Мәтін] : оқулық / қаз. тіл. ауд. С. Ж. Әбдікөрімов ; ред. Е. А. Волков. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 176 бет.

8. Контроль: Тесттер

1. Штампталған сауыт қызыл иекке ... мм кіріп тұруы керек:

А. 0,2-0,3 мм

Б. 0,5-0,7 мм

В. 0,8-0,9 мм

Г. 1,2 -1,5 мм

Д. 1,7 – 2,2 мм

2. Тар сауытты жасап және шақтап көргенде тістің экваторы аяғына дейін егелмеген жағдайда ... істеу керек:

А. Тісті егу, сауытты қайта штамптау

Б. Накавальняда сауыт шеттерін кеңейту

В. Қайта штамптау

Г. Сауыт шеттерін қысқарту

Д. Қайта қалып алу

3. Кең сауытты жасап және шақтап көргенде тістің экваторы аяғына дейін егелмеген жағдайда ... істеу керек:

А. крампонмен сауыт шеттерін қайыру, экваторды егуесіз

Б. экваторды егу, қалып алу, қайтадан жасау

В. қалып алу, қайтадан жасау

Г. сауыт шеттерін тегістеу, жылтырату

Д. сауыт шеттерін кеседі

4. Ұзын сауытты екінші клиникалық кезеңде ... істеу керек

А. шеттерін қысқарту

Б. төстікте сауыт шеттерін кеңейту

В. қайта штамптау

Г. крампонмен сауыт шеттерін қайыру

ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы	044-45/ 1 беттің 35 беті
Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	

Д.қайтадан жасау

5.Екінші клиникалық кезеңде сауытты шақтап көргенде 0,1мм-ге қысқа ... істеу керек

А.қайта штамптау

Б.төстікте сауыт шеттерін кенейту

В.крампонмен сауыт шеттерін қайыру

Г.шеттерін қысқарту

Д.қайтадан жасау

6.Екінші клиникалық кезеңде сауытты шақтап көргенде 1 мм-ге қысқа не істеу керек

А.қайтадан жасау

Б.төстікте сауыт шеттерін кенейту

В.қайта штамптау

Г.шеттерін қысқарту

Д.крампонмен сауыт шеттерін қайыру

Бақылау формасы	Баға	Бағалау критериялары
	Өте жақсы A (4,0;95-100%) A-(3,67;90-94%)	Егер студент тақырыпты үздік біліп, басқа да тақырыптар мен, тараулармен, ұтымды байланыстырып, ешбір қателіксіз жауап берсе қойылады
	Жақсы B+(3,33;85-89%) B-(2,67; 75-79%) C+(2,33;70-74%)	Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, айтарлықтай қате жібермей, ал қателіктерін дер кезінде түзетіп, тапсырмаларды дұрыс орындаса қойылады Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, болар болмас қателіктерге бой алдыrsa, бі ақ оқытуышы көмегімен түзете алса, тапсырмаларды қыындықпен орындаса қойылады
	Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) D+(1,33;55-59%) D(1,0; 50-54%)	Егер студент тақырыпты толық игере алмай, айтарлықтай қателіктерге бой алдыrsa, бірақ оқытуышы көмегімен оларды түзете алса қойылады. Тапсырмалардың тәң жартысын ғана дұрыс орындаиды.
	Қанағаттанарлықсыз Fx (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	Егер студент тақырыпты шала игеріп, өз бетінше дұрыс жауап бере алмай қиналып, тек оқытуышының көмегімен ғана жауап берсе; тапсырмалардың тек 1/3 бөлігін орындаса қойылады

Бақылау формасы	Баға	Бағалау критериялары
Ситуациялық есептерді шешу	Өте жақсы A (4,0;95-100%) A-(3,67;90-94%)	Егер студент тақырыпты үздік біліп, басқа да тақырыптар мен, тараулармен, ұтымды байланыстырып, ешбір қателіксіз жауап берсе қойылады
	Жақсы B+(3,33;85-89%)	Егер студент тақырыпты жақсы игеріп, айтарлықтай қате жібермей, ал қателіктерін дер кезінде түзетіп, тапсырмаларды дұрыс орындаса қойылады Егер

<p>ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
<p>«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы</p> <p>Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар</p>	<p>044-45/ 1 беттің 36 беті</p>

	<p>B-(2,67; 75-79%) C+(2,33;70-74%)</p>	студент тақырыпты жақсы игеріп, болар болмас қателіктеге бой алдыrsa, бі ақ оқытушы көмегімен түзете алса, тапсырмаларды қындықпен орындаса қойылады
	<p>Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) D+(1,33;55-59%) D(1,0; 50-54%)</p>	Егер студент тақырыпты толық игере алмай, айтарлықтай қателіктеге бой алдыrsa, бірақ оқытушы көмегімен оларды түзете алса қойылады. Тапсырмалардың тәң жартысын ғана дұрыс орындаиды.
	<p>Қанағаттанарлықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)</p>	Егер студент тақырыпты шала игеріп, өз бетінше дұрыс жауап бере алмай қиналып, тек оқытушының көмегімен ғана жауап берсе; тапсырмалардың тек 1/3 бөлігін орындаса қойылады

<p>ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>	
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-45/ 1 беттің 37 беті